

హయగ్రీవావతారం

శ్రీ బెల్లంకొండ రామరాయ కవీంద్రులు

తెలుగు రాష్ట్రాల్లో చాలామందికి బహుశా తెలిసిఉండకపోవచ్చు. కానీ పాండిత్య లోకంలో శ్రీ బెల్లంకొండ రామరాయ కవీంద్రులు గురించి తెలియనివారు బహుకొద్దిమంది. పురాతన సాహిత్య పఠనాభిలాషక్రమంగా అంతరిస్తున్న నేటి కాలంలో తెలుగు రాష్ట్రాలు గర్వంగా చెప్పుకోదగ్గ కవీంద్రులు బెల్లంకొండ రామరాయకవి.

రామరాయ కవీంద్రులు సనాతన తాత్విక సాహిత్యంలోని విభేదాలకు, వివాదాలకు స్వస్తి చెప్పేలా అనితర సాధ్యమయ్యే తాత్విక సాహితీ కృషి జరిపిన 'అపర ఆదిశంకరుడు'గా కీర్తి గణించారు. హయగ్రీవుడు శ్రీరామరాయ కవీంద్రులలో ప్రవేశించటంవలన వీరిని హయగ్రీవ అవతారంగా కూడా పలువురు వేదాంతులు, మఠాధిపతులు, సంస్కృతాంధ్రపండితులు పూజిస్తారు.

దైవం, ధర్మం

శ్రీ రామరాయ కవీంద్రులు (డిశంబరు 27, 1875-అక్టోబరు 27, 1914) పమిడిపాడు గ్రామంలో (నేటి నర్సరావుపేట తాలూకా, గుంటూరు జిల్లా) మోహనరావు, హనుమాంబ దంపతులకు జన్మించారు. వీరు ఆరు వేలనియోగి బ్రాహ్మణ కుటుంబీకులు. ఆధ్యాత్మికంగా వీరు విశిష్టాద్వైతాన్ని అనుసరించేవారు. ఈ కుటుంబీకులు గొప్ప అగ్రహారీకులు, వేల ఎకరాల భూములకు యజమానులు.

ధనిక కుటుంబానికి చెందినవారైనా దైవం, ధర్మం వీడనివారు, నిత్య దైవారాధకులు.

రామారావుగారు ఏడు సంవత్సరాల ప్రాయంలో ఉండగా వీరి తండ్రిగారు కాలం చేశారు. కొంత కాలం వీరు గ్రామం సమీపంలోని పాఠశాలలో విద్యనభ్యసించి ఆ పైచదువులకు గుంటూరు వెళ్ళి అక్కడ ఆంగ్లమాధ్యమంలో బోధించే పాఠశాలలో చేరారు. కాని ఏ కారణానో వారు ఈ కాలంలో అనేకసార్లు అనారోగ్యంపాలు అవటంతో చదువు సాగక తిరిగి స్వగ్రామానికి వచ్చేశారు.

అప్పట్నుంచి వీరి విద్యాభ్యాసం అంతా ఇంటి పట్టునే సాగింది. శ్రీ శంకరమంచి లక్ష్మీనారాయణ శాస్త్రి, శ్రీ శంకరమంచి సీతారామయ్యలు వారికి ఇంటి వద్దనే ఉపనిషత్తులు, నమక చమకం, వేదాలు బోధించారు. పురిఘట్ల రామశాస్త్రిగారు, భాగవతుల హరిశాస్త్రిగారు, పురిఘట్ల సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు మహాభాష్యం, వ్యాకరణం, తర్కం బోధించారు.

పురిఘట్ల రామశాస్త్రిగారు మనోరమ, శబ్దేన్దుశేఖరము, పతంజలిభాష్యము మొదలైనవి నేర్పారు.

తొలుత రామరాయ కవిగారు సిద్ధాంతకౌముది, సంధిపంచకంవంటి ప్రామాణిక పాఠాలు పురిఘట్ల రామశాస్త్రిగారి వద్దనే నేర్చారు.

ఒకానొక సందర్భంలో వీరి అధ్యాపకులైన పురిఘట్ల రామశాస్త్రి, పురిఘట్ల సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగార్లు కొన్ని గృహావసరాలవల్ల సెలవుపై కొంతకాలం వారి స్వగ్రామాలకు వెళ్ళటం జరిగింది.

ఆ సమయంలో తాము రామరాయకవికి బోధించడానికి తెచ్చిన పాఠ్యపుస్తకాలను రామరాయ కవి వారి వద్దనే ఉంచి వెళ్ళారు. వారు తిరిగి వచ్చేలోపల రామరాయకవి ఆపుస్తకాలను పూర్తిగా చదివితనకు అర్థమైనరీతిలో వాటిపై సులభమైన శైలిలో టీకా, తాత్పర్యసహిత వ్యాఖ్యానం రాశారు.

సిద్ధాంతకౌముదిపై రామారాయకవిగారు రాసిన తొలి వ్యాకరణ రచనకు 'శరద్రాత్రి' అని, మరొక దానికి 'కువలయానందము' అని నామకరణం చేశారు. వారి గురువులు స్వగ్రామములనుంచి తిరిగివచ్చాక ఈ రచనలను చదివి సంభ్రమాశ్చ

ర్యాలకు లోనైనారు. తమ నుంచి రామరాయకవి నేర్చుకొనినదానికన్నా, రామరాయకవి స్వకపోల నుంచి వెలువడిన వ్యాకరణధారలు వారిని ముగ్ధలను చేశాయి. ఆపై వారు రామరాయకవికి బోధన చేయ సాహసించలేదు.

ఆధ్యాత్మిక సాధన

రామరాయకవి గారికి వీరి తండ్రిగారు చేసిన నామకరణం రామారావుగారని మాత్రమే. రామారావుగారు వారి కుటుంబీకులననుసరించి ఉపనయనాది పర్యంతం శ్రీవైష్ణవారాధన చేసేవారు.

వారుండే పమిడిపాడు గ్రామంలో కొన్ని వందల సంవత్సరముల నాటి పురాతన విష్ణుదేవాలయము ఒకటి ఉండేది. ఈ దేవాలయాన్ని చోళరాజుల కాలంలో గంటిరాజు 1155వ సంవత్సరంలో కట్టించారు. బ్రహ్మముహూర్తములో నిద్రలేచి, యోగాభ్యాసములు నిర్వర్తించి, ఊరి వెలుపలనున్న శేషు బావి వద్ద స్నానం చేసి, గొంతువరకు నీళ్ళలో నిల్చుని వేయి గాయత్రీజపం చేసేవారు.

ఆ తర్వాత బ్రహ్మయజ్ఞం చేసి వారింటికి వచ్చే విద్యార్థులకు పాఠములు చెప్పేవారు.

మరల గాయత్రీమంత్రము వేయిసార్లు జపించి, మధ్యాహ్నవేళకు తన విద్యార్థులతో సహపంక్తి భోజనం చేసేవారు. వారి బాల్యంలో కొంతకాలం వారి జ్ఞాతులైన బెల్లంకొండ సీతారామయ్యగారి వద్ద సంస్కృతమును నేర్చుకున్నారు.

హయగ్రీవ దర్శనం

ఆనాడు వారి ఏకసంతగ్రాహ్యత్వమును గమనించి బెల్లంకొండ సీతారామయ్యగారు ఎంతో ఆశ్చర్యానికి లోనయ్యేవారు. స్నాన సంధ్యాదినైమిత్తికాలు, బ్రహ్మయజ్ఞములు వంటి గృహకర్మలాచరణానంతరంవారు తమ గ్రామంలోని ఇంతకుముందు పేర్కొన్న శ్రీ రమావల్లభరాయలువారి వైష్ణవాలయానికి వెళ్ళి అక్కడ ధ్యానముద్రలో కూర్చుని శ్రీ రమావల్లభుడిని ధ్యానం చేసేవారు.

ఆ రమావల్లభుడియందు ప్రేమతో వారు ఆ దేవాలయంలో ఒక తులసి వనాన్ని ఏర్పరచి, దాని మధ్యన ఒక ఆసనంపై కూర్చుని ఆ మహావిష్ణువును లక్ష్మీదేవితో సహా ధ్యానించటం వలన కామోసు కొంతకాలానికి వీరికి నిద్రలో శ్రీ హయగ్రీవ దర్శనం జరిగింది.

సాధారణంగా మనం అంతా చిన్నప్పుడు 'జ్ఞానానందమయం దేవం నిర్మలస్ఫటికాకృతిమ్, ఆధారమ్ సర్వవిజ్ఞానమ్ హయగ్రీవముపాస్మహే' అని పాఠశాలలో తరగతులు ప్రారంభించేటప్పుడు స్తుతి స్తామేగాని ఈ హయగ్రీవుడెవరు, అతను మనకు సకల విద్యలను ఎట్లా ప్రసాదిస్తాడు అని ఎంత మాత్రం ఆలోచించే ప్రయత్నంచేయం.

ఇప్పుడు ఈ బెల్లంకొండ రామారావుగారి జీవితాన్ని పరిశీలిస్తే మనకు హయగ్రీవావతారం శక్తి, విరాట్ రూపం రెండూ ద్యోతకమవుతాయి.

రామారావుగారికి హయగ్రీవ దర్శనం జరిగినప్పుడు ఆయన వయస్సు దాదాపు 14 సంవత్సరాలు ఉంటాయి.

హయగ్రీవులు కలలో మంత్రముపదేశించటమే గాక ఆ మంత్రానికి సంబంధించిన యంత్రాన్ని ఒకదానిని గతంలో తాను రత్నమాచార్యుడనే దమ్మాలపాడు గ్రామస్తులకు ఇచ్చానని, రామారావు ఆ గృహస్తు వద్దకు వెళ్ళి తాను చెప్పినట్టుగా తెలిపి ఆ మంత్రమును తెచ్చుకుని దానిని పూజించమని చెప్పి అంతర్ధానమైనాడు.

మెలకువ వచ్చిన వెంటనే రామారావుగారు దమ్మాలపాడు గ్రామంవెళ్ళి రత్నమాచార్యుల వారిని కలిసి తన కలలో జరిగిన హయగ్రీవదర్శనం, తదనుసారంగా తను అక్కడికి ఎలా రావలసి వచ్చిందో వివరంగా తెలిపారు. ఫలితంగా రామారావుగారి కృషి ఫలించి ఆ యంత్రం రత్నమాచారిగారు వారికి బహూకరిస్తారు.

అప్పట్నించి రామారావుగారి చింతన, ధ్యానం, అన్నీ శ్రీహయగ్రీవుడే. ఈ కాలంలోనే అంటే సుమారు 14-17 సంవత్సరముల ప్రాయంలోనే, రామారావుగారు నైషధము, మురారీ అనే కఠిన సంస్కృత గ్రంథములను పఠించి వాటికి తానే స్వయంగా వ్యాఖ్యానంజెప్పేవారు. 17వ ఏట వల్లభరాయస్తవము వంటి గ్రంథ రచనలు ఆరంభించారు. 18 మంజ రులున్న సముద్ర మథనము అనే చంపూ కావ్యాన్ని 17వ ఏటనే ఆయన రచన గావించారు. వారికి 19వ ఏట వివాహం జరిగింది.

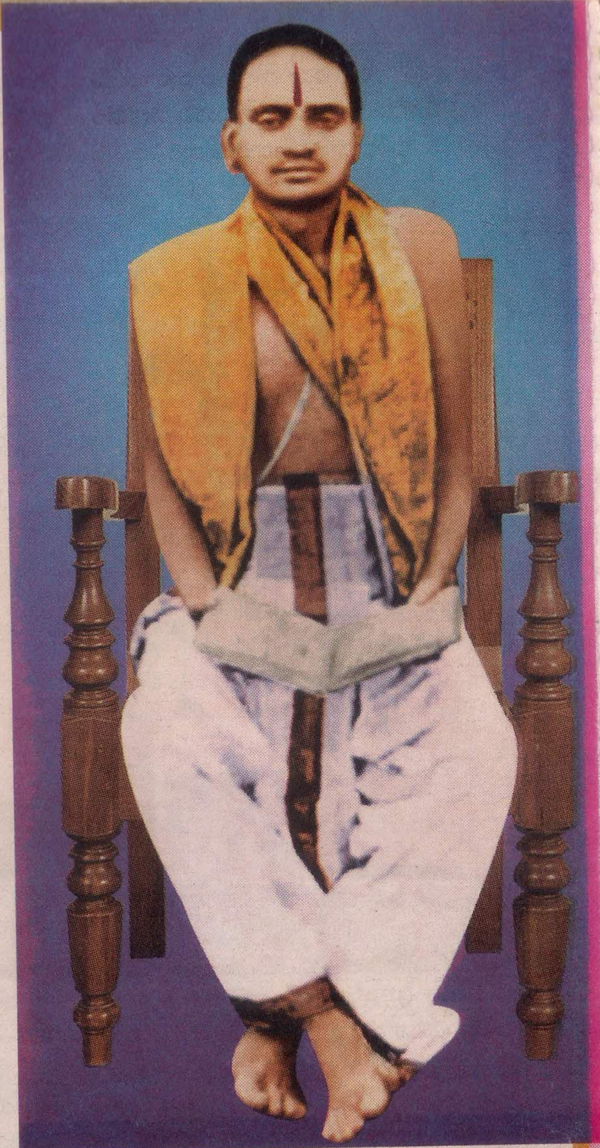
గతంలో చెప్పినట్లు పురిఘట్ల సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి సోదరులు రామారావుగారి 20వ ఏట కొన్ని శాస్త్రములు, తర్కమును బోధించారు. అనేకమంది పండితోత్తముల కోరిక మేరకు వీరు నరసరావుపేట చుట్టుపక్కల కొన్నిచోట్ల అష్టావధాన, శతావధానములు చేశారు ఈ సమయంలోనే.

విశిష్టాద్వైత ఖండన

ఇంతకుముందే తెలిపినట్లు రామారావుగారు, వారి కుటుంబీకులు కొన్ని తరాలనుండి శ్రీరామానుజులు ప్రతిష్ఠించిన విశిష్టాద్వైతమును పాటించేవారు.

ఈ మతమును అనుసరించేవారు తమ శరీరముపై శంఖు, చక్ర ముద్రలు వేయించుకుంటారు. అంతేగాక శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామికి ఉన్నట్లు మూడునామాలు నిలువుగా పెట్టుకుంటారు. వీటిని ఊర్ధ్వ పుండ్రాలు అంటారు.

రామారావుగారు కూడా మొదట్లో ఊర్ధ్వపుండ్రాలు పెట్టుకునేవారు. ఒకసారి వారి మతాచార్యుడు పీఠాధిపతి అయిన శ్రీమాన్ త్రిదండి ప్రతివాద భయంకర రంగాచార్య మహాస్వామి వీరుండే పమిడిపాడుగ్రామం దర్శించారు.రామారావుగారి కోరిక మేరకు వారు వీరి స్వగృహమున విడిది చేశారు.

ఆ మహాస్వామివారు అక్కడున్నన్ని దినములు శ్రీరామానుజుల విశిష్టా ద్వైత ప్రతిష్ఠానము గురించి గ్రామప్రజలకు బోధపడే రీతిలో ప్రసంగించేవారు. రామారావుగారు మృదుస్వభావి, సత్యశీలుడు, ధర్మపరుడు కాబట్టి మహాస్వామి, ఆయన అనుచరగణం తమ స్వస్థలం చేరేందుకు అవసరమైనరవాణా, భోజన సామాగ్రి, కానుకలు, ఇతర సంభారాలు ఇచ్చి అత్యంత గౌరవంగా సాగనంపారు. అదే ఆఖరు.

ఆపైన రామారావుగారు తన పేరును రామరాయలుగా మార్చుకొనటమే గాక, ఊర్ధ్వపుండ్రములు ధరించటం మానేశారు.

కేవలం బ్రాహ్మణులకే అవసరమైన తిలక ధారణ చేసేవారు. పూర్తిగా నియోగుల సహజ సంప్రదాయమైన స్మార్తానికి మారిపోయినారు.

ఈ ఘటన జరగకపూర్వమే రామరాయకవిగారు శ్రీరామానుజుల విశిష్టాద్వైత రచనలు కొన్ని చదివి ఉన్నారు. వారికి ఆ రచనల్లో ఎన్నోలోపాలు ద్యోతకమయినాయి. రామానుజులు రాసిన శ్రీ భాష్యం, గీతాభాష్యంలో ఆదిశంకరుడి అద్వైతాన్ని ఖండిస్తూ, ఆదిశంకరుణ్ణి దూషిస్తూ శ్రీరామానుజులు రాసినవి, తర్వాత విద్యారణ్యస్వామి రాసినవి పోల్చి చూస్తే ఈ మొత్తం రచనలన్నీ లోపభూయిష్టంగా ఉన్నట్లు గ్రహించారు రామరాయకవి.

వాటిని ఒక్కొక్కటిగా ఖండిస్తూ చాలా విస్తృతంగా తన రచనలు కావించారు రామరాయకవి.

ఆ రచనల్లో ముఖ్యమైనవి ఆయనకు 'అపర ఆది శంకరుడు' అన్న ఘనకీర్తి సాధించిపెట్టినవి-

శంకరభాష్య విమర్శ, భగవద్గీత భాష్యార్క ప్రకాశిక, సిద్ధాంతసింధు, కృష్ణోద్ధవ సంవాదవ్యాఖ్య మొదలైనవి రామాను జుడి విశిష్టాద్వైతాన్ని గతంలో కూడా కొందరు మహాపండితులూ ఖండించారు.

కాని రామరాయకవి అనుసరించిన పద్ధతి చాలా శాస్త్రీయమై, లోతుగా ఉండటమే కాదు విస్తృతాధ్యయనంపై నిలిచి ఉంటుంది.

బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి

రామరాయకవి చాలా స్వల్ప కాలం దాదాపు **39** సంవత్సరాలు జీవించి ఉన్నారు. కాని ఆ కొద్దికాలంలో దాదాపు **148** రచనలు చేశారు.

వాటిలో నేడు కొద్ది మాత్రమే- దాదాపు **45** మిగిలాయి.

వాటన్నిటినీ వర్గీకరించి చాలా సూక్ష్మంగా ఒక్కో వర్గం లేదా రచన గురించి తెలుగులో చక్కగా వివరించిన మహాపండితులు, పుష్పగిరి పీఠం ఆస్థాన విద్వాంసులు గరిమెళ్ళ సోమయాజులు శర్మగారు.

ఆయన రచనలపై తొలి పరిశోధనా గ్రంథం వెలువరించినవారు కె.ఎస్.ఆర్.దత్తగారు. మేళ్ళచెరువు వెంకట సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు, రావి మోహనరావుగారు,రామరాయకవి రచనల్లో మిగిలినవాటిని సేకరించి వాటిని కొన్ని సంస్కృతలిపిలో, కొన్నింటిని తెలుగులో పరిష్కరించారు.

మేళ్ళచెర్వు సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారి కృషి కడు శ్లాఘనీయం.ఆచార్య రాములుగారు,ఆచార్య బాలసుబ్రహ్మణ్యంగారు,ఆచార్య రేవతిగారు వంటివారు రామరాయకవి రచనల్లోని వేదాంత సంగ్రహం, చంపూకావ్యాలపై పరిశోధనలు చేశారు.

రామరాయకవిగారి గురించి ఇక్కడ తెలియపరచిన విషయాలు చాలా తక్కువ. సముద్రపు లోతులున్న ఆయన జీవితం, బహుముఖ ప్రజ్ఞ, ఆంధ్రం, సంస్కృతాల్లో వారి పాండితీ ప్రకర్ష పూర్తిగా చెప్పటం ఇంత స్వల్పస్థలంలో సాధ్యం కాదు. వారి సంపూర్ణరచనల వైశిష్ట్యం చెప్పాలంటే అదో వేయి పేజీల గ్రంథం అవుతోంది.

"ఇంత స్వల్పవయస్సులో ఇన్నిశాస్త్రాలుసాధించి, ఆ శాస్త్రగ్రంథాలమీద వ్యాఖ్యానాలు రాయడాన్నిబట్టి చూస్తే ఈయన సాక్షాత్తు ఆది శంకరాచార్యులే అని చెప్పవలసివస్తుంది"అని కీర్తించారు తిరుపతి వేంకట కవులు తాము రాసిన వ్యాసంలో (ఆంధ్రవాణిలో **30-03-1946** ప్రచురితమైంది.)

సీ॥ అనవరతాన్న విద్యాదాన తృప్త విద్యార్థి విరాజద్గృహాంగణుండు, వ్యాకృతి తర్కవేదాంత మీమాంసాది రమణీయశాస్త్ర పారంగతుడు, సకల విద్వజనస్తవనీయ విషయ విభాసితా ప్రతిమాన భాష్యకర్త, సరస సంస్కృత కావ్య చంపుముఖ శతాధిక గ్రంథ నిర్మాణ కవిత యశుడు,

నిమత దుర్వాది కాననవీతిహోత్రు(డాత్మ విజ్ఞానవర్తి సత్య వ్రతుండు, హరి బెల్లము కొండ వంశాబ్దవిధు)డు రామరాయ కవీంద్రుడు ధీమహితుడు- (ఒక గుంటూరు మండలవాసి రాసిన వ్యాసంలోని పద్యం-

1914 ఆనందసంవత్సరాది సంచిక : ఆంధ్ర పత్రిక స్వర్ణోత్సవ సంచిక, **1965**).

బెల్లంకొండ రామరాయ కవి అపూర్వ జ్ఞానంపై మేళ్ళచెర్వు వేంకట సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు ఇలా వ్యాఖ్యానించారు : నేను పమిడిపాడులోని స్వామి వారింటిని, ఆయన గ్రంథరచన చేసిన గదిని దర్శించాను. ఆయన తన రచనలకు వాడిన పరిశీలనా గ్రంథాలు కేవలం పదుల్లో ఉన్నాయి.

కాని ఆయన రచనల్లో కొన్ని వందల పౌరాణిక, వేదాంత విషయాలు ప్రస్తావిస్తారు. విద్యారణ్యుల వారి పుస్తకాలు, మధుసూదన సరస్వతి, రామానుజుల, ఆయన అనుచరుల పుస్తకాలు ఎన్నో ప్రస్తావిస్తారు. కాని అవేమీ ఆయన దగ్గరున్నట్లు కనబడలేదు. ఆఖరికి ఆయన సంపూర్ణ రచనల రాతప్రతులు కూడా పూర్తిగా లేవు.

ఆ విధంగా పరికిస్తే స్వామివారి విస్తృతవ్యాఖ్యానం, విజ్ఞానం పుస్తకాలపై ఆధారపడినవి కావు. అది కేవలం బ్రహ్మజ్ఞానఫలితమే.

శ్రీ హయగ్రీవుడి అను గ్రహం, వారు ఆయనలో ప్రవేశించటంవలననే జరిగింది.

దీన్నిబట్టి మనకు అర్థమవుతుంది-హయగ్రీవుడు ఎలా ఆధారం సర్వవిజ్ఞానమో! అందువలననే ఆయన హయగ్రీవ అవతారం అయినారు.

రామరాయకవి దేవాలయం

శ్రీ బెల్లంకొండ రామరాయ కవీంద్రుల మనుమలు, ముది మనుమలు ఈ మహనీయుని పేరిట ఒక ట్రస్టు నెలకొల్పారు నరసరావుపేటలో.

అంతే గాక, ఈ ఋషిపుంగవుడు జీవించిన పమిడిపాడు ఇంటిని రామరాయకవి దేవాలయంగా మార్చారు. అందులో స్వామివారి విగ్రహం ప్రతిష్ఠాపన చేశారు.

ఈ ప్రతిష్ఠాపన శృంగేరీ పీఠాధిపతి హస్తముల మీదుగా జరిగింది. అక్కడ స్వామివారిని హయగ్రీవావతారంగా పూజిస్తారు, అర్చిస్తారు.

అన్ని పండుగలు, విశేష దినములలో ఇక్కడ ప్రత్యేక పూజలు, కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తారు. సాధనచేసే భక్తులకోసం, స్వామివారి సన్నిధిలో గడపాలనుకునే భక్తులకోసం ఇక్కడ ఒక వసతి గృహం నిర్మించారు.

నలుగురు వ్యక్తులు ఉండవచ్చు. కేవలం దినుసులు తెచ్చుకుంటే చాలు. వంట సామాగ్రి అంతా ఉంది. పమిడిపాడు నర్సరావుపేట నుంచి పదికిలోమీటర్లు ఉంటుంది. అన్ని రకముల రవాణా అందుబాటులో ఉంటుంది.

స్వామి దర్శనానికి వచ్చేవారు వేయిసంవత్సరముల క్రితం నిర్మించిన రమా వల్లభరాయలు వారి దేవాలయాన్ని కూడా దర్శించవచ్చు.

కొంపల్లి వేంకట నారాయణశర్మ